

Μαργαρίτα Πέτροβα

Η συνάντησή μου με την Μαργαρίτα και το έργο της είναι πρόσφατη, μόλις έναν χρόνο. Παρολαυτά η χημεία μεταξύ μας είναι τόσο καλή που ξεκίνησε έναν καλλιτεχνικός διάλογος που μοιάζει τόσο μακρύς... Τα κλασικά συρτάκια της γιαγιάς που μεταμορφώθηκαν σε ένα τεράστιο κουκλόσπιτο, με υφάσματα, δαντέλες και μία σειρά

από μικροαντικείμενα που συνθέτουν έναν άλλο κόσμο, τον κόσμο της παιδικής μας ηλικίας και της αθωότητας είναι τα έργα που ουσιαστικά με συνέδεσαν με την Μαργαρίτα και με ώθησαν να παρακολουθήσω όλο και πιο στενά την δουλειά και την εξέλιξή της. Αυτή η συνέντευξη ενώ ξεκινάει με αναφορές σε παρελθόντα χρόνο, εν τέλει πραγματοποιήθηκε με αφορμή τη νέα ενότητα έργων της καλλιτέχνιδας που είναι εκ διαμέτρου αντίθετη, με παλιές γκραβούρες να μεταλλάσσονται σχηματίζοντας το κολλάζ ενός κόσμου, παράξενα γοητευτικού που σε προκαλεί να τον περιηγηθείς και να τον γνωρίσεις...

Της Έφη Μιχάλαρου

Φωτο: Αρχείο Μαργαρίτας Πέτροβα

Πορτραίτο Μαργαρίτας Πέτροβα: Γιάννης Βαρελάς

Πριν περάσουμε στην καινούργια ενότητα έργων, η οποία είναι εντελώς διαφορετική από τις προηγούμενες, θα ήθελα ν' αναφερθούμε στα κεντήματα. Πως προέκυψαν και γιατί παρουσιάζονται με αυτό τον ιδιαίτερο τρόπο, του ημιτελούς-της ασυνέχειας;

Τα έργα αυτά που δημιουργήθηκαν από κεντήματα αποτελούν μια σειρά έργων με τίτλο "οικοτεχνεία" και έχουν εκτεθεί σε πολλές εκθέσεις μου σε Ελλάδα και εξωτερικό. Πρόκειται για αυτούς τους βιομηχανοποιημένους καμβάδες υπόδειξης πλέξης, ώστε να σχηματίζεται από κλωστές η τυπωμένη εικόνα. Ο βιομηχανοποιημένος καμβάς κεντήματος, αποτελούσε για πολλά χρόνια μέχρι και σήμερα μια ασχολία για την γυναίκα. Εξαντλούσε όλη την δημιουργική της έκφραση μέσα από την διαδικασία του κεντήματος, ως μόνη ασχολία επιτρεπτή

και σύμφωνη με τα κοινωνικά πρότυπα. Η προσέγγισή μου, για την μετάλλαξη αυτών των στερεοτυπικών εικόνων έχει να κάνει ως σχόλιο στην αδυναμία της γυναίκας να εκφραστεί ουσιαστικά και ελεύθερα, δεχόμενη υποτακτικά τον κοινωνικό της ρόλο. Θυμάμαι στην πρώτη μου ατομική έκθεση το 2009, στην Γκαλερί Αστrolάβος, όπου είχα παρουσιάσει την σειρά “οικοτεχνεία”, μια γυναίκα γύρω στα 50, που καθότανε για ώρα μπροστά από το έργο μου. Όταν την πλησίασα και μου είπε βουρκωμένη πως της θύμισα τα παιδικά της Καλοκαίρια στην Πάτρα, όπου την υποχρέωνε η οικογένειά της να κεντάει πάνω σε τέτοιους καμβάδες για να περνάει τον χρόνο της και πόσο την καταπίεζε αυτό. “Δεν θυμάμαι τον εαυτό μου να παίζει και να είναι ελεύθερος” μου είχε εκμυστηρευτεί.

Συρτάρια. Τα κλασικά συρτάρια της γιαγιάς, μεταμορφώνονται σε ένα τεράστιο κουκλόσπιτο, πάζλ του οποίου παρακολουθούμε στο εσωτερικό τους, μέσα από τα διαφορετικά υλικά, αλλά και τις ιστορίες που προκύπτουν...

Τα “συρτάρια”, καθώς και το “κουκλόσπιτο” ήταν δύο έργα που δημιουργήθηκαν την περίοδο μεταξύ 2011-14. Δουλεύτηκαν παράλληλα και έχουν αρκετές συγγένειες. Με ενδιέφερε ο μικρόκοσμος που βρίσκεται κλεισμένος - εγκλωβισμένος μέσα σ’ ένα κουτί- συρτάρι, το οποίο εμπεριέχει την έννοια του “κλειστού”, του “κρυφού”, εκεί όπου θέλουμε να κρύψουμε και να διαφυλάξουμε τα σημαντικά. Αυτά τα δύο έργα παρουσιάστηκαν το 2014 στην ατομική μου έκθεση στο Πνευματικό Κέντρο “Λεωνίδα Κανελλόπουλος” στην Ελευσίνα με τίτλο “Το κουκλόσπιτο και άλλες έμφυλες ιστορίες”. Μέσα από τις εγκαταστάσεις αυτές προσπάθησα να θέσω το ζήτημα των ορίων και των στερεοτύπων μεταξύ των του βιολογικού φύλου και της έμφυλης ταυτότητας.

Κι από τα νήματα, το κέντημα, τις δαντέλες και τα αντικείμενα που δημιουργούν έναν φανταστικό και παραμυθένιο κόσμο, περνάμε το 2017 στα κολλάζ. Τι αλλάζει; Ποια ανάγκη, σε ωθεί προς τα κολλάζ και την ζωγραφική με λάδι; Είναι εσωτερικοί ή πρακτικοί οι λόγοι, μια και τα τελευταία χρόνια, λόγω κρίσης βλέπουμε αρκετούς καλλιτέχνες να επανέρχονται στην ζωγραφική και το σχέδιο;

Αυτός ο παραμυθένιος και φανταστικός κόσμος των εικαστικών αντικειμένων μου μέσα από τα έπιπλα, τα κεντήματα, ο οποίος είναι ταυτόχρονα σκληρός, υποδόριος και κριτικός, έχει αρκετές συγγένειες αλλά και διαφορές με μια σειρά έργων που ξεκίνησε το 2017. Πρόκειται για μικρά έργα- κολλάζ από χειροποίητα χαρτιά και πάπυρο σε συνδυασμό με ζωγραφικές επιφάνειες χρωματικών κηλίδων και παλαιών γκραβούρων. Τα έργα αυτά, μικρού μεγέθους δεν

προέκυψαν λόγω της κρίσης που περάσαμε τα τελευταία χρόνια. Γνωρίζω πως πολλοί καλλιτέχνες, στράφηκαν στην ζωγραφική και τα μικρά μεγέθη έργων για οικονομικούς λόγους και ήταν φυσικό να συμβεί κάτι τέτοιο. Η δική μου συγκυρία, είχε να κάνει με το γεγονός της εγκυμοσύνης μου και της γέννησης του παιδιού μου, μια περίοδο που την έζησα με μεγάλη ηρεμία, εσωστρέφεια, ανάγκη να γίνουν καινούργια έργα, διάβασμα αρκετό. Επαναπροσέγγισα την δουλειά μου και έβαλα τις βάσεις για νέες ιδέες. Έτσι προέκυψαν αυτά τα έργα σε μικρά μεγέθη για πρακτικούς λόγους. Πιστεύω πως συνδέονται άμεσα με την κατάσταση αλλαγής και μεταμόρφωσης του γυναικείου σώματος. Οι καμπύλες που παραμορφώνουν τα τοπία μου και βγαίνουν έξω από τα πλαίσια δημιουργούν παράδοξους ουραμούς και νέους τόπους. Για κάποιο λόγο οι ουρανοί αυτοί που κόβονται, πλάθονται και αλλάζουν υπόσταση, αποτελούν ένα ξεχωριστό κομμάτι στην δουλειά μου από τότε που ήμουν στο Μεταπτυχιακό της Σχολής (2006-2008), όπου ξεκίνησαν να δημιουργούνται έργα επιτοίχια από κομμένους ουραμούς κεντημάτων, με έναν τρόπο αφαιρετικό, υπαινικτικό. Η μεταμόρφωση εικόνων μέσα από το κόψιμο, το ράψιμο ή το κόλλημα είναι κάτι που πάντα με ενδιέφερε και με γοήτευε.

Από ότι γνωρίζω, όπως στις προηγούμενες και αυτή η ενότητα εμπεριέχει το στοιχείο της συλλογής, αλλά και της μνήμης προσωπικής και συλλογικής. Αφού, συλλέγεις παλιές γκραβούρες και κάρτες αλληλογραφίας του 1900 και δημιουργείς έργα, τα οποία έχουν κάποια πολύ προσωπικά στοιχεία και χαρακτηριστικά;

Θυμάμαι από πολύ μικρή ηλικία τον εαυτό μου, να συλλέγει αντικείμενα που για μένα εμπεριείχαν ένα συναισθηματικό υπόβαθρο και μετέφεραν μνήμες. Σχεδόν όλα μου τα έργα, εμπεριέχουν το στοιχείο τέτοιων αντικειμένων που είτε ανήκαν στην οικογένειά μου, είτε τα συνέλεξα από παλαιοπωλεία και από τον δρόμο. Πιστεύω στην δύναμη της αδράνειας των αντικειμένων και στην ικανότητά τους να αφηγηθούν, να γεννήσουν μνήμες αποκτώντας νέο ρόλο μέσα από την τέχνη.

Σε κάποια έργα διαφαίνεται και η πίσω όψη, αυτό πως προέκυψε και τι σημαίνει για σενα αυτή η ανατροπή του μέσα με το έξω, του μπρος με το πίσω και εν τέλη του δημόσιου με το ιδιωτικό;

Αυτό προέκυψε κάπως τυχαία αρχικά. Είχα βρεθεί με την πολύ καλή μου φίλη και εξαιρετική καλλιτέχνηδα, Αιμιλία Παπαφιλίππου, για να τις δείξω ένα μικρό δείγμα από τα καινούργια μου έργα. Εκείνη παρατήρησε στα κολλάζ αυτά ότι η πίσω όψη, ήταν εξίσου ενδιαφέρουσα με την μπροστά. Και είχε δίκιο. Τότε

άρχισα να παρατηρώ και να δουλεύω τα έργα μου παράλληλα και στις δύο όψεις. Πρόκειται για μικρές κάρτες αλληλογραφίας του 1900, που είχα συλλέξει και τις δούλεψα αλλάζοντας τα τοπία και τα γράμματα με ζωγραφικό υλικό και κολλάζ. Το ενδιαφέρον μου, εστιάζεται σε εικόνες τοπία, που έχουν μια απόκοσμη φύση και την αίσθηση της μοναχικότητας, η οποία έρχεται σε διάλογο με τα ανθρώπινα ίχνη. Την σειρά αυτών των έργων δεν την έχω παρουσιάσει ακόμα. Θα αποτελέσουν μέρος μιας εγκατάστασης που δουλεύω αυτόν τον καιρό.

Τελειώνοντας παρατηρούμε ότι τα χρώματα με τα χρόνια έχουν γίνει πιο μαλακά, όπως και οι γωνίες πιο στρογγυλές και εύπλαστες. Αυτό που οφείλεται;

Θεωρώ πως το χρώμα στην δουλειά μου δεν παίζει πρωταρχικό ρόλο. Αυτό που ενδιαφέρει είναι η υλικότητα, οι υφές και η εννοιολογική προσέγγιση του έργου. Ο συμβολισμός των χρωμάτων θα μπορούσα να πω με ενδιαφέρει και με αφορά. Το λευκό ως απόλυτο φως και σύμβολο παρθενίας. Οι χρυσές κορνίζες ως σύμβολο εξουσίας και κοινωνικής θέσης. Σίγουρα το γεγονός ότι δουλεύω με ζωγραφικές επιφάνειες, δίνει μια διαφορετική πιο λυρική διάσταση στην παλέτα μου. Παρόλα αυτά, ακόμα και σε αυτά τα έργα, το χρώμα υπάρχει για να συμβολίσει ή να προσδώσει την απαιτούμενη ατμόσφαιρα. Με ενδιαφέρει το ροζ, που το έχω χρησιμοποιήσει αρκετά, να βγάλω από πάνω του τον κοριτσίστικο χαριτωμένο συμβολισμό και να αποκτήσει μια τραγικότητα.

Πρώτη Δημοσίευση www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου